

25.02x34.47	1/2	60	עמוד	בשבע - מתחלף ירושלים	26/08/2021	78579463-9
ונה רשת בתי ספר ומכללות ליאורה מינקה יושבת ראש אמונ - 80888						

התוכנית של משרד החינוך לפתיחת שנת הלימודים בצל הקורונה קרסה, התלמידים והמורים חוזרים למתווה אי הוודאות עפרה לקס

ביום ראשון יוכרע אם הלימודים יחלו בתחילת החודש או אחרי החגים. אילוסטרציה. צילום: פלאש 90

להתראות כיתה א'

אחרי קריסת תוכנית השכבות שבנה משרד החינוך, פתיחת שנת הלימודים במועדה מוטלת בספק ■ הבדיקות הסרולוגיות לא ענו על הציפיות והמבצע הופסק, והפיילוט של 'כיתה ירוקה' נכשל גם הוא ■ בינתיים, בהנהלת מעונות היום טוענים כי נפלו בין הכיסאות במעבר ממשרד הכלכלה למשרד החינוך, בלי הוראות מסודרות ושימות

איילת שליסל, אם

לחמשי: "אצלנו בבית

מקפידים מאוד על

בידודים, ואנחנו לא רוצים

שאף ילדה תשב בבידוד

בראש השנה. מצד שני יש

לי ילדה שעולה לכיתה א'.

היום הראשון הוא סוכר

חשוב, אז אני לא רוצה

למנוע ממנה את החוויה

הזאת"

עפרה לקס

חידה: מתי תתחיל שנת הלימודים הבאה עלינו לטובה? בתחילת השבוע אמרו לנו שזה יקרה בראשון בספטמבר, התאריך המסורתי הכמעט מקודש. קבינט הקורונה החליט שביום רביעי הקרוב יצעדו הילדים, נרגשים, אל שער בית הספר, לשנת הלימודים חדשה בצל הקורונה. אולם יומיים אחר כך מספר המאומתים לקורונה כבר טיפס לשיא חדש של עשרת אלפים איש ביממה. מספר התלמידים החולים הפעילים עמד באמצע השבוע על כמעט 30 אלף, ומספר המורים החולים עמד על יותר מ-2,000. חלקם לא יצליחו לפתוח את שנת הלימודים. בהינתן כל זאת, ומתוך הבנה שמהיום הראשון ללימודים ועד ראש השנה יהיו רק ארבעה ימי לימודים, החלו להיזרק לאוויר שמועות על תאריכים אחרים, מאוחרים יותר, אחרי ראש השנה ואולי בכלל אחרי החגים. הדבר יוכרע במוצאי השבת או ביום ראשון. אי הוודאות חזרה

לעולמם של התלמידים, ההורים, המורים והמנהלים, באדיבות הקורונה ובסיוע אדיב מאוד של מקבלי ההחלטות.

מנותקים מהשטח

"יש מי שקובע את החוקים ואת התקנות, ויש את הציבור שנמצא הרחק משם", אומרת איילת שליסל, אשת יח"צ עצמאית ואם לחמש בנות. שליסל, שנמצאת בקבוצת סיכון, מתלבטת אם לשלוח את הבנות שלה ללימודים, אם אלה יתחילו כסדרם. "אם נסתכל על הדברים בצורה ריאלית, זה טירוף לשלוח עכשיו את הילדות לבית הספר. אצלנו בבית מקפידים מאוד על בידודים, ואנחנו לא רוצים שאף ילדה תשב בבידוד בראש השנה. אנחנו גם חוששים שאחת מהן תסכן או תדביק אותי או את בעלי. מצד שני יש לי ילדה שעולה לכיתה א'. היום הראשון הוא סוכר חשוב. אני זוכרת היום, אחרי שלושים

שנה, את היום הראשון שלי בכיתה א', אז אני לא רוצה למנוע ממנה את החוויה הזאת". הבת הגדולה של שליסל עולה לכיתה ח' באולפנה שנמצאת ביישוב אדום. "היא לומדת בכיתה מופת (כיתה של לימודי פיזיקה ומתמטיקה מוגברים - ע"ל). אני יודעת ששם מתחילים ללמוד מיד, בלי משחקים. אני לא רוצה שהיא תפסיד לימודים, כי היא תחמיץ חומר חשוב. מצד שני היא לומדת ברשות שהיא אדומה, מגיעות לשם בנות מכל מיני יישובים והיא תיחשף להרבה מאוד בנות".

שליסל מצרה על חוסר היצירתיות ועל כך שעדיין, כל כך הרבה זמן מפרוץ המגפה, לא חושבים מחוץ לקופסה. "כואב לי שלא חשבו לעשות את היום הראשון של כיתה א' בחוץ, למען הורים מודאגים כמונו. אני מסכימה עם זה שיש חשיבות לשגרה, אבל לא מדובר בשגרה ארוכה של רצף לימודי. הרי ממילא החגים יחתכו כול. מה בוער? בואו נעבור את החגים, שזו תקופה שגם ככה פוגשים הרבה בני משפחה וקשה לשמור על

25.7x33.49	2/2	עמוד 62	בשבוע-מתחלף ירושלים	26/08/2021	78579464-0
ונה רשת בתי ספר ומכללות ליאורה מינקה יושבת ראש אמונ - 80888					

בידוד, ואחר כך יתחילו ללמוד.

המודלים שמשדר החינוך מציע, כמו 'כיתה ירוקה', שבה תלמידים שנחשפו לחולה ייבדקו מדי יום וימשיכו להגיע לבית הספר אם הם שליליים, נראים לה מופרכים. "אין באמת אכיפה. אני לא מאמינה שכולם יבדקו את הילדים. הרי הייתה הצהרת הבריאות שההורים נדרשו לחתום עליה בגלים הקודמים. כולנו הקפדנו למדוד את החום לילדים במשך החודש הראשון ואז הפסקנו וכולנו חתמנו סתם. להאמין שכולם יבדקו וכולם ייפטרו כך מבידוד? זה הזוי. התחושה היא שבעיקר יושבים אנשים במגדל השן ומנותקים מהשטח. התוצאה היא שאנחנו כהורים אובדי עצות."

מקלפים שכבות

תחושת אובדן העצות לא נשארת ברמת ההורים. משרד החינוך בנה מתווה משותף עם משרד הבריאות וקרא לו 'התוכנית הלאומית לפתיחת שנת הלימודים תשפ"ב'. אבל עוד לפני שנעסוק בה, ראוי לעסוק במי שלא זכה כלל למתווה. תלמידי המגזר החרדי שהתחילו את שנת הלימודים בא' באלול, וגם תלמידי תלמודי התורה הציוניים שכבר חובשים את ספסל הלימודים. המדינה שכחה שיש כאן בין 100 ל-200 אלף תלמידים שחוזרים לבית הספר ולא סיפקה להם הוראות. אפילו לא בדיקה שלילית לפני הכניסה לפנימייה. מי שביקש עשה זאת ביוזמתו. התוצאות לא איחרו לבוא. בתלמוד לפני שכייתות רבות מדי נכנסו לבידוד, בית הספר נסגר והזום חזר לחיי התלמידים. בתלמוד תורה של חב"ד בעיר לוד החלו את הלימודים ביום שני, ראש חודש אלול. יומיים אחר כך כמה כיתות נכנסו לבידוד. עד מוצאי שבת היו 12 כיתות בבידוד, וכעבור שלושה ימים בית הספר מנה 56 תלמידים מאומתים ונסגר. אלה, כמובן, רק דוגמאות קטנות. בסבבי הקורונה הקודמים תקפו את רבני הציבור החרדי על התעקשותם ללמד את הילדים בכל מחיר, הפעם לא ציידו אותם בתקנות, למרות שהתחלואה עלתה ועדיין עולה.

לשאר תלמידי ישראל דווקא יש מתווה - תוכנית שזכתה לקמפיין ולפרסומות במדיה השונות הכוללת חמישה שלבים, שהמשרד כינה "חמש שכבות הגנה". רק ששכבות ההגנה שהיו אמורות להיות מגן עבה וחמים לילדים ולבני משפחותיהם קרסו עוד לפני ששנת הלימודים החלה. הראשונה היא הבדיקות הסרולוגיות. משרד הבריאות השקיע הרבה מאוד כסף, וכ-6,000 חיילי מילואים גויסו כדי לבדוק את תלמידי ישראל מגילאי שלוש ועד 12 ולחפש בדמם נוגדני קורונה. "מטרת המבצע", נכתב באתר פיקוד העורף, "היא לאפשר שגרת לימודים רציפה באמצעות הגדלת מספר התלמידים שיהיה להם פטור מבידוד במהלך שנת הלימודים, שמירה על רצף ושגרת לימודים ומניעת אובדן ימי לימוד". הבדיקה הייתה אמורה להעניק לילדים שבדמם נמצאו הנוגדנים תעודת מחלים שתפטור אותם מבידוד במקרה של חשיפה לחולה מאומת, ובעצם 'תו ירוק'.

הורים רבים נענו לקריאה, ובאו בהמוניהם לתחנות שפתח פיקוד העורף וקיסו בימים הראשונים. אלא שהתוצאות היו מאכזבות מאוד. רק כשמונה אחוזים מהילדים נמצאו בעלי נוגדנים. כבר בתום היום השלישי למבצע הודיע מנכ"ל משרד החינוך יגאל סלוביק כי תחנות הבדיקה ייסגרו בערים שבהן הייתה תחלואה נמוכה, ויתרכזו במקומות שבהם הייתה תחלואה גבוהה ויש סיכוי למצוא אחוזים גבוהים של בעלי נוגדנים. מה הם אחוזים גבוהים? זו שאלה טובה. אבל אפילו בפייולט שבוצע בקרב הציבור החרדי, שבו הייתה תחלואה גבוהה, לא נמצאו יותר מ-15 אחוזים של בעלי נוגדנים. ובכל אופן, גם אם השיעור של בעלי הנוגדנים היה גבוה יותר, למשל חמישיית, זה לא מה שהיה מאפשר המשך לימודים סדירים בכיתה שנמצא בה חולה מאומת. אי אפשר ללמוד כשרק חמישיית מהתלמידים מגיעים לבית הספר משום שהם מוגדרים מחלימים. וזו הייתה השכבה הראשונה.

השכבה השנייה היא 'הכיתה הירוקה', ולפיה כשמתגלה חולה מאומת בכיתה חבריו אינם יוצאים לבידוד אלא ממשיכים ללמוד תוך שהם נבדקים יום יום. מי שמתגלה כחיובי יוצא לבידוד, והשאר יכולים ללמוד וממשיכים להיות מנוטרים. מתווה הכיתה

גם ביישובים שבהם נמצא מספר גבוה יחסית של בעלי נוגדנים הוא לא ענה על התחזיות של משרד הבריאות. מבצע הבדיקות הסרולוגיות

צילום: יונתן זינדל פלאש 90

ליאורה מינקה, יו"ר אמונה: "יש לנו הנחיות כלליות, אבל אף אחד לא שוחח איתנו כדי לראות אם זה ישים. יושב מישהו שהפעם האחרונה שהוא ראה מעון מבפנים הייתה כשהוא היה בעצמו ילד, וכותב הנחיות. זה לא הגיוני"

הירוקה החל השבוע בפייולט, שהיה אמור להתרחב בהמשך למגזר הערבי שאיננו יוצא לחופשה בחגי תשרי. התוכנית רצה בשני בתי ספר אך הופסקה בתוך יומיים כי התחלואה הייתה גבוהה מדי. התלמידים עברו ללימודי מרחוק. גם השכבה הזאת קרסה.

השכבה השלישית היא שכבת הבדיקות הביתיות המהירות. כ-1.9 מיליון בדיקות נחתו בישראל לפני כמה ימים וחילי עיר הבה"יים גויסו כדי להכין את הערכות לבתי הספר באופן מיידי. לפי המתווה כל התלמידים יקבלו את הבדיקות מבית הספר לפני תחילת השנה, וייבדקו בבית ערב תחילת הלימודים. תלמיד שיצא חיובי בבדיקה, כמובן לא ירשה להיכנס לכיתה. כך אמורים להבטיח כיתה נקייה מקורונה. ואולם, יש להניח שלא כל ההורים יצליחו להגיע לאסוף את הבדיקות, או להבין מה עושים איתן, וגם אם כן, זו היא בדיקה חד פעמית, שמיישרת קו עם תחילת השנה אבל לא מעבר לכך.

שתי השכבות הבאות והאחרונות מוכרות משנה שעברה. תוכנית 'מגן חינוך' שפועלת ברשויות כתומות ואדומות ולפיה מנטרים באופן יזום מדי שבוע את כל תלמידי בית הספר, והאחרונה היא הקפדה על אורחות חיים, כלומר עטיית מסכה ושמידה על מרחק.

משרד החינוך לא ניסה לחלק את הכיתות לקבוצות קטנות כדי לצמצם את הצורך בבידוד, ולא השקיע בגיוס כוח אדם או תקציבים לשם כך. הוא לא עבד על עידוד פתיחת מרחבים אלטרנטיביים ללימודים, שיאפשרו פיזור גדול יותר של התלמידים. הוא נתן הרבה כוח למנהלים ולרשויות המקומיות לנהל את המגפה כראות עיניהם, אבל מנגד לא נתן להם מספיק כלים. בשורה התחתונה, בראשון בספטמבר, ב-12 או ב-30 בו, אם התחלואה לא תפחת ומשרדי החינוך והבריאות לא יציגו מתווה אחר, שלא רק עוסק בבדיקות אלא גם מתייחס למרחבי הלימודים, לקבוצות הלימוד ולאפשרות של שילוב למידה מרחוק, צפויה מסיבת הדבקה המונית.

"כאילו ילדים נולדים בגיל שלוש"

מהמתווה הגדול הזה נעדרים תינוקות ופעוטות

מגיל לידה ועד גיל שלוש. הם כאילו לא קיימים, כך אמרת ליאורה מינקה, יו"ר תנועת 'אמונה' שמפעילה כ-120 מעונות ברחבי הארץ. "הבלגן גדול, משום שבין השאר העבירו את האחריות על המעונות ממשרד הרווחה למשרד הכלכלה בעת כינון הממשלה, אבל בחודש ינואר המעונות אמורים לעבור למשרד החינוך, כך שאת הרווחה אנחנו כבר לא מעניינים, הכלכלה לא עיכלו שאנחנו אצלם, ולמשרד החינוך עוד לא עברנו". אגב, אם הסלט לא מספיק גדול, כדאי להוסיף שמשרד החינוך עומד לקבל אליו רק את הנושא של הכשרת המטפלות והפיקוח הפדגוגי. בינוי מעונות, דרגות סבסוד להורים וטיפול במשכורות המטפלות יישארו תחת משרד הכלכלה. מי שחשב שהחינוך לגיל הרך ישודרג מעתה, שיחשוב שוב.

"כל ההתייחסות לקורונה, כל הנושא של הבדיקות, הם מגיל שלוש. כאילו ילדים נולדים בגיל שלוש", אמרת מינקה, "לא הודיעו לנו מה הדרך שבה אנחנו מחזירים תשלום על בידוד, אין הוראות לגבי הצוות. אנחנו מאוד לחצנו על הצוותים שלנו להתחסן ואפילו אפשרנו במקרים מסוימים להתחסן על חשבון שעות העבודה. השיעור של המטפלות המחוסנות די דומה לשיעור שלהן בקרב הגננות, אבל בגל הזה כבר היו לנו מחוסנות שחלו".

לדברי מינקה ההוראות הנוכחיות מאפשרות להורים להגיע לאורך השבוע הראשון אל המעון עם מסכה, "אבל אף אחד לא התייחס לשאלה האם ההורה אמור להיות מחוסן או בעל תו ירוק. המטפלות אמורות לעטות מסכה. אנחנו נתנו להן מסכות שקופות, כי בסוף הן מטפלות בתינוקות וזה לא גיל שאפשר להיות מולו עם מסכה כל היום. ובעצם זה הכי חמור. יש לנו הנחיות כלליות, אבל אף אחד לא שוחח איתנו כדי לראות אם זה ישים. יושב מישהו שהפעם האחרונה שהוא ראה מעון מבפנים הייתה כשהוא היה בעצמו ילד, וכותב הנחיות. זה לא הגיוני. בבתי הספר מתייעצים עם המנהלים, עם ועדי ההורים, עם הסתדרות המורים, ואיתנו לא. אנחנו רוצים לפתוח את השנה ולדאוג באופן הטוב ביותר לתינוקות, לילדים ולצוות. דברו איתנו. תראו מה היא תקנה שציבור העובדים יכול לעמוד בה ומה לא. אבל זה לא קורה וזה הכאב הכי גדול".